

СОУ Гимназија „Добри Даскалов“
Кавадарци

ЕКОЛОГИЈА

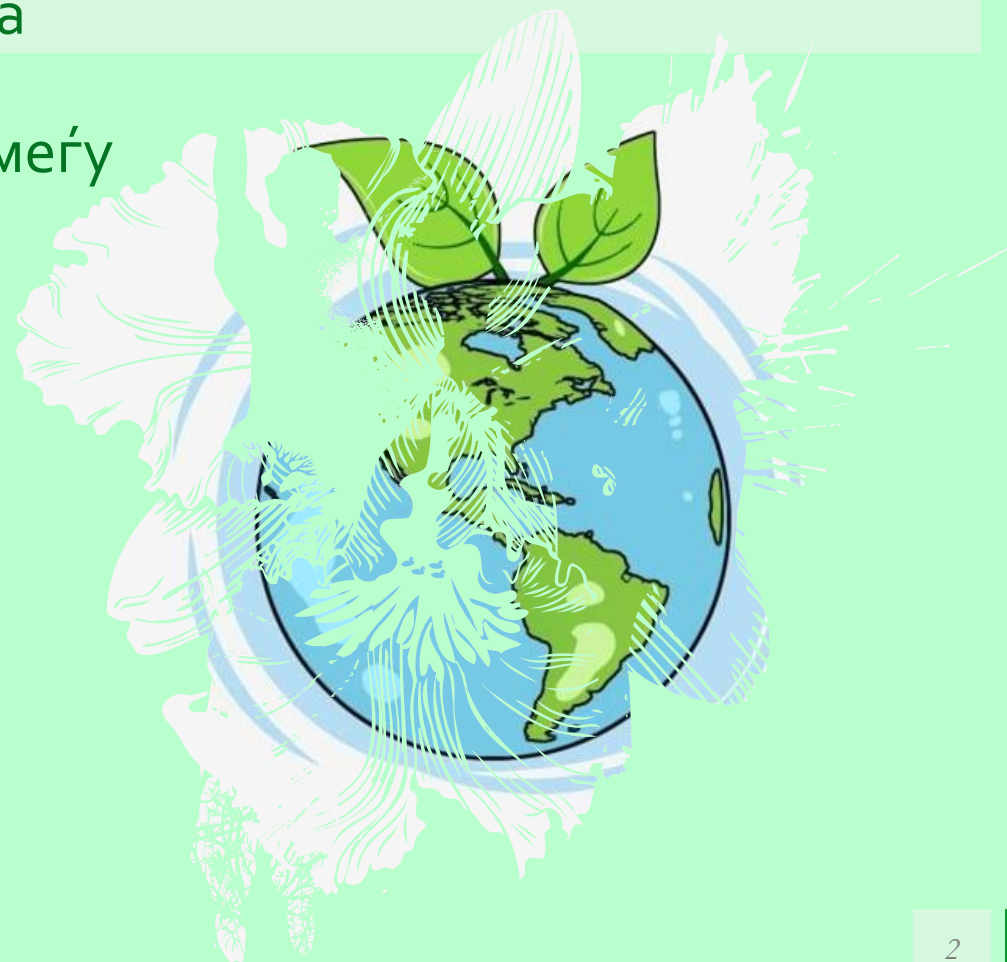
ЗАШТИТА НА ВОЗДУХОТ

Март, 2021 година

BEST FOR You
ORGANICS COMPANY

ШТО Е ЕКОЛОГИЈА?

Екологијата е наука која ги разгледува односите на живите суштества меѓу себе и со нивната околина.

ШТО СЕ ПОДРАЗБИРА ПОД ЗАГАДУВАЊЕ?

Под загадување на воздухот се подразбира внесување на нови некарактеристични физички, хемиски и биолошки материји во воздух.

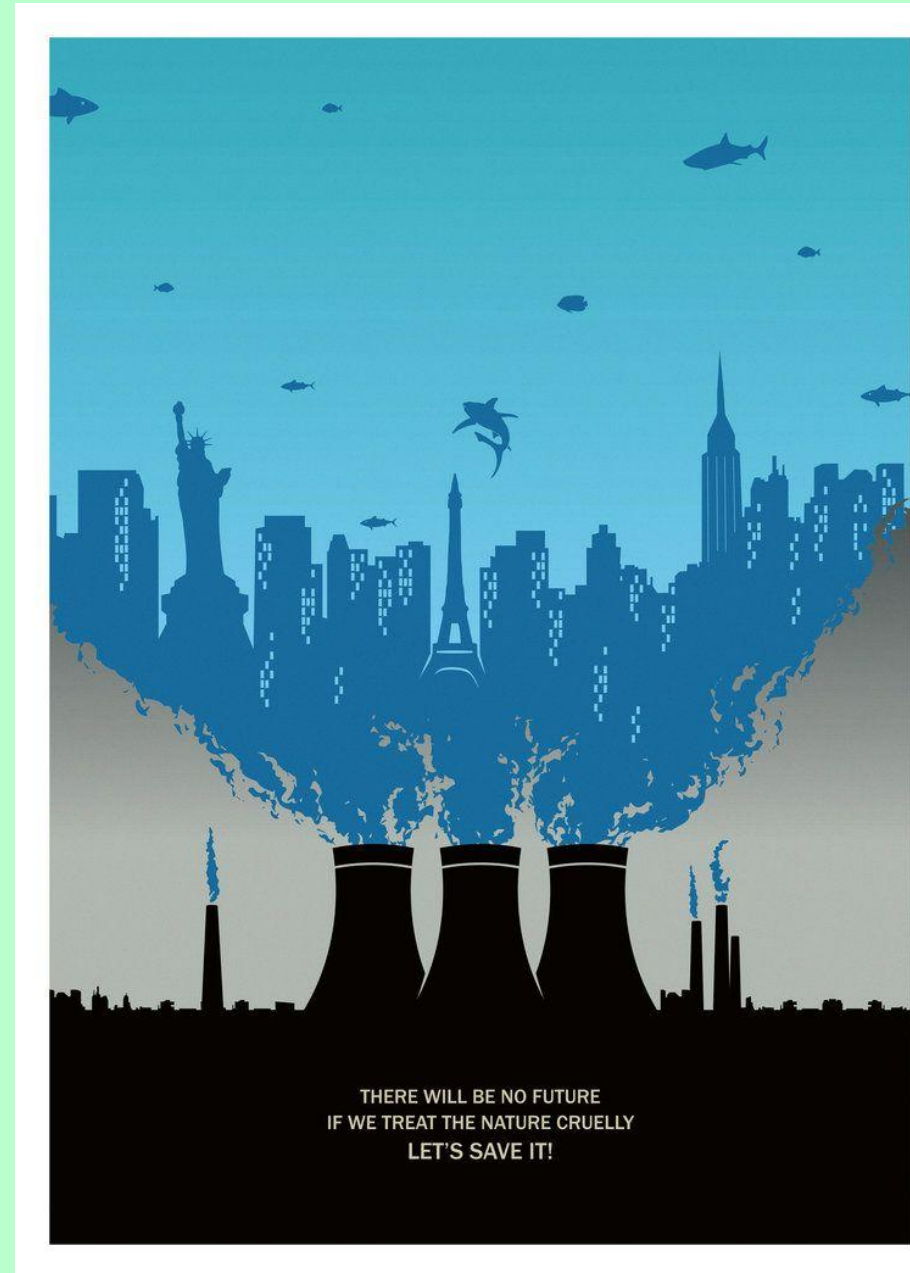
Загадувањето на воздухот е една несакана состојба на природната средина каде што воздухот е загаден со супстанции што се штетни за здравјето на човекот.

Загадувач на воздухот е секоја супстанца која може да предизвика штета на луѓето и животната средина.

Загадувачите можат да бидат во форма на цврсти честички, течни капки или гасови. Освен тоа, тие може да се природни или вештачки (создадени од човекот).

КАКО МОЖЕ ДА ГИ КЛАСИФИЦИРАМЕ ЗАГАДУВАЧИТЕ?

Загадувачите би можеле да се класифицираат како примарни или секундарни.

Обично примарните загадувачи директно се испуштаат од даден процес, како пепелта од вулканските ерупции, јаглеродниот моноксид од испустите на моторните возила или сулфурниот диоксид ослободен од фабриките.

Секундарните загадувачи не се испуштаат директно, туку тие се создаваат во воздухот со реакциите или заемодејствата меѓу примарните загадувачи. Важен пример на секундарен загадувач е приземниот озон — еден од многуте секундарни загадувачи кои се составен дел од фотохемискиот смог.

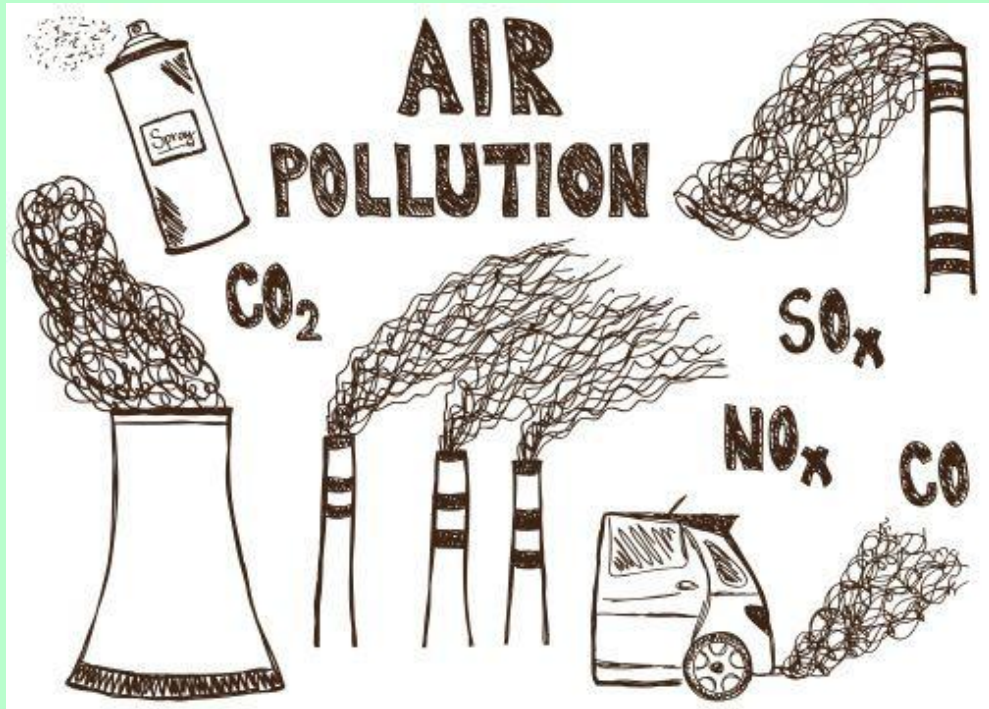
Некои загадувачи можат да бидат и примарни и секундарни, односно тие се испуштаат директно, но исто така се создаваат од други примарни загадувачи.

WORLD ENVIRONMENT DAY

- SAVE THE PLANET -

ОСНОВНИ ПРИМАРНИ ЗАГАДУВАЧИ НА ВОЗДУХОТ

- Сулфурни оксиди (SO_x)
- Азотни оксиди (NO_x)
- Јаглерод моноксид (CO)
- Јаглерод диоксид (CO_2)
- Испарливи органски соединенија
- Партикулатна материја (материја во облик на честички)
- Перзистентните (истрајни) слободни радикали
- Токсични (тешки) метали (Pb , Cu , Zn , Cd , Cr)
- Хлорофлуоројаглероди
- Амонијак (NH_3)
- Мириси - на пример, од ѓубре, канализација и индустриски процеси
- Радиоактивни загадувачи.

ПОСЛЕДИЦИ ОД ЗАГАДУВАЊЕ НА ВОЗДУХОТ

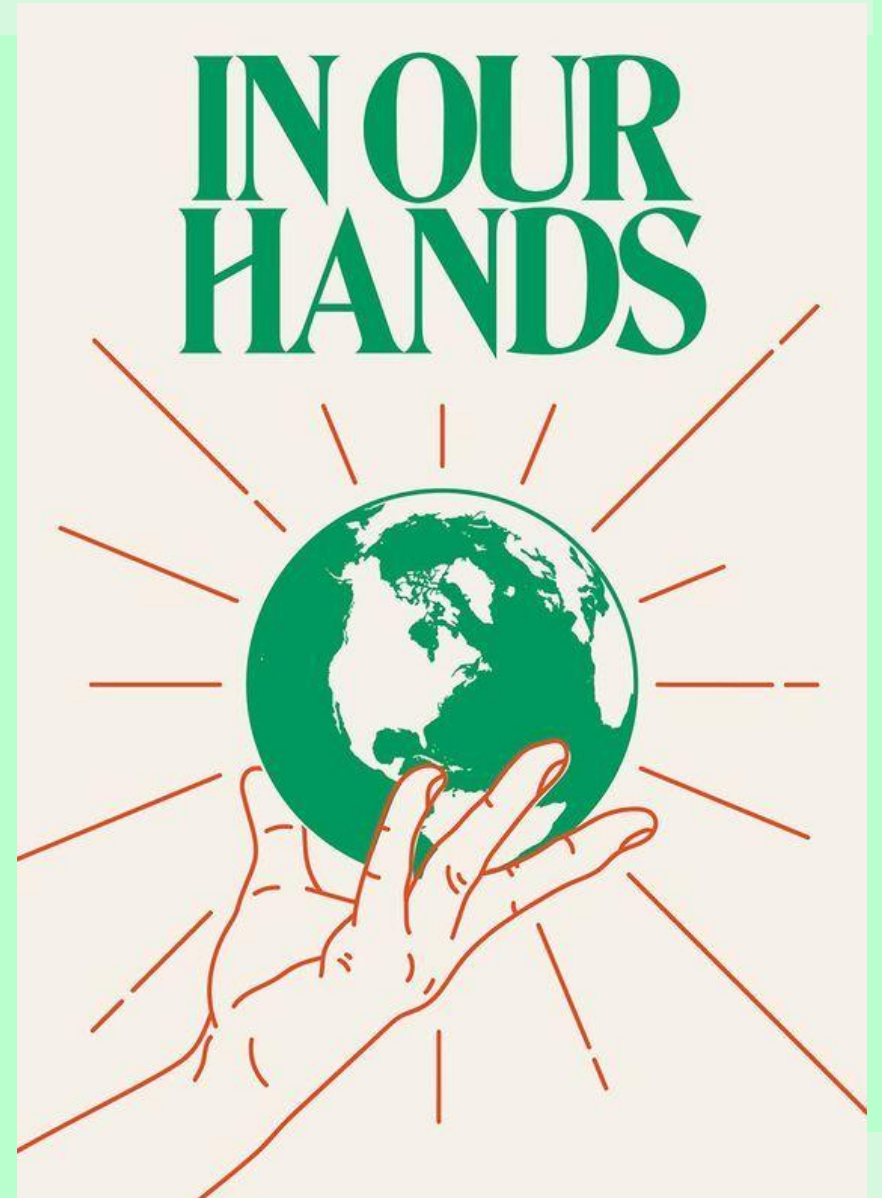
» ПМ-честички можат да предизвикаат или да ги влошат кардиоваскуларните и белодробните заболувања, предизвикуваат срцеви напади, аритмии и карцином, можат да предизвикаат проблеми при пораѓањето итн.

» Исто така, поради загадувањето, просечниот животен век на населението во Европа се намалило за 38 дена.

КАКО ДА СЕ НАМАЛИ ЗАГАДУВАЊЕТО НА ВОЗДУХОТ?

- ☁ Намалете ја или елиминирајте ја употребата на камин и шпорет на дрва.
- ☁ Избегнувајте горење лисја, ѓубре и други материјали.
- ☁ Земете јавен превоз, пешачете или возете велосипед.
- ☁ Садете дрвја и растенија.

Ви благодариме на вниманието!

Изработено од:

ХРИСТИНА ТАНЕВА 1-4 клас

ТЕОНА ЈОРДАНОВА 1-4 клас

Ментор:

Јасминка Ризова – училиштен педагог